

ת"פ 33007/05/20 - מדינת ישראל נגד יהודה אריאל ראובנס

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 33007-05-20 מדינת ישראל נ' ראובנס (עציר)

24.8.2021

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יהודה אריאל ראובנס (עציר)

הנאשם

באת-כוח המאשימה: עו"ד מוריה הירש (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

בא-כוח הנאשם: עו"ד דותן דניאלי

גזר דין

על פי הכרעת הדין מיום 11.5.2021, הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום, בעבירות הבאות: **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1), (2) ו-(4) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין** או **החוק**); **החזקת כלב מסוכן ללא רישיון**, לפי סעיף 18(ב)(1) בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 (להלן - **חוק הפיקוח על כלבים**), בצירוף תקנה 3 בתקנות הסדרת הפיקוח על כלבים (יבוא והחזקה של כלבים מסוכנים), התשס"ה-2004 (להלן - **תקנות הפיקוח על כלבים**); **החזקת כלב מסוכן בניגוד לתקנות**, לפי סעיף 18(ג)(1) בצירוף סעיף 11(ג)(3) בחוק הפיקוח על כלבים ובצירוף תקנה 6 בתקנות הפיקוח על כלבים.

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום במהלך ישיבת ההוכחות הראשונה מיום 11.5.2021 (הדין השמיני בהליך זה), לאחר סיום שמיעת עדותו של נפגע העבירה (עמ' 21-54 בפרוטוקול).

עובדות כתב האישום

2. כלב מגזע 'פיט בול טרייר' הוא כלב מסוכן כהגדרתו בחוק הפיקוח על כלבים (הגדרת 'גזע מסוכן' והגדרת 'כלב מסוכן' בסעיף 1 בחוק הפיקוח על כלבים ופרט 6 בתוספת של החוק). על פי תקנה 462 בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן - **תקנות התעבורה**) נאסר על נהג אוטובוס להכניס לאוטובוס בעל חיים, אלא אם כן גודלו מאפשר להניחו על ברכי הנוסע או להחזיקו ביד.

במועד האירוע המתואר בכתב האישום ובשל תקנות ונהלים אשר נקבעו על רקע משבר הקורונה ועמדו בתוקף אותה עת, ניתן היה לעלות לאוטובוס ציבורי רק מהדלת האחורית. כמו כן, בין אזור מושב הנהג לבין אזור ישיבת הנוסעים

הפריד מחסום שהותקן באמצעות סרטי ניילון, אשר חסמו את אפשרות המעבר אל כיסא הנהג (להלן - **המחסום**).

3. במשך כשבע שנים קודם למועד האירוע המתואר בכתב האישום, החזיק הנאשם בכלב מסוכן מגזע 'פיט בול טרייר' (להלן - **הכלב המסוכן** או **הכלב**). על-פי סעיפים 2 ו-3 בחוק הפיקוח על כלבים, חלה על הנאשם חובה להחזיק ברישיון להחזקת הכלב המסוכן במהלך כל התקופה האמורה. כמו כן, חלה עליו חובה להחזיק את הכלב המסוכן בהתאם לתנאים הקבועים בתקנה 6 בתקנות הפיקוח על כלבים, הקובעות כי על בעל כלב מסוכן או על מחזיקו לסרס את הכלב המסוכן. למרות האמור, הנאשם החזיק את הכלב המסוכן במהלך התקופה האמורה מבלי שהיה ברשותו רישיון ובניגוד לתקנות, הוא אף לא עמד בחובה לסרס את הכלב המסוכן.

4. ביום 6.5.2020, נהג מ"ע (להלן - **הנפגע**) באוטובוס 'אגד' קו 44 בירושלים (להלן - **האוטובוס**), אשר נסע מכיוון רחוב חיל האוויר לכיוון פסגת זאב מזרח. סמוך לשעה 21:13 הנאשם וחברתו אנה שניר (להלן - **אנה**) עלו אל האוטובוס בתחנת 'קניון הפסגה'. השניים עלו מדלת האוטובוס האחורית, בעוד אנה מחזיקה את הכלב המסוכן ברצועה ועל פיו היה זמם.

5. נהג האוטובוס, הנפגע, פנה אל הנאשם ואל אנה ואמר להם שאסור לעלות עם הכלב לאוטובוס. בתגובה לכך, התקרב הנאשם אל עבר הנפגע והחל לצעוק עליו שלכלב יש זמם, כי מותר לו לעלות עם הכלב לאוטובוס וכי הנפגע אינו מכיר את החוק. תוך כדי כך, הרים הנאשם את המחסום, נעמד ליד כיסא הנהג והמשיך לצעוק על הנפגע ולקלל אותו. הנפגע, אשר חשש מהכלב לקח לידי מגב שהיה באוטובוס. הנאשם משך מידי של הנפגע את המגב והמקל של המגב נשבר לשניים, כך שחציו נשאר בידי של הנאשם וחציו בידי הנפגע.

מיד לאחר מכן, חזר הנאשם לאחור ובעודו אוחז במקל, צועק אל עבר הנפגע ומאיים עליו כי ישחרר עליו את הכלב, ניגש אל הכלב, הסיר מפיו את הזמם ומיד לאחר מכן חזר אל עבר הנפגע. הנפגע, אשר הבחין שהנאשם הוריד לכלב את הזמם, נבהל מכך, פתח את הדלת הקדמית של האוטובוס וירד ממנו. במהלך ירידתו מהאוטובוס נפל המקל מידי והוא כלל לא השתמש בו. הנאשם ירד אף הוא מדלת האוטובוס הקדמית, התנפל על הנפגע ובאמצעות חלק המקל שנתר בידי, הכה את הנפגע בראשו ובפניו. אותה עת ירדה אנה עם הכלב מהדלת האחורית של האוטובוס.

בשלב מסוים נפל המתלונן אל הקרקע. הנאשם אמר לכלב המסוכן "תפוס אותו, תפוס אותו" ודרבן את הכלב לתקוף את הנפגע. הכלב, אשר לאחר שהנאשם הסיר ממנו את הזמם כבר היה אותה עת ללא זמם, התנפל על הנפגע שהיה שרוע על הקרקע ונשך אותו מספר נשיכות ברגליו. בזמן שהכלב נשך את הנפגע השרוע על הקרקע ותקף אותו, המשיך הנאשם לחבוט בנפגע ולהכות אותו באמצעות המקל שהיה בידי, בעוד הנפגע נאלץ להתגונן בו זמנית מפני הכלב המסוכן ומפני הנאשם.

מספר שניות לאחר המתואר, משכה אנה את הכלב מהנפגע ועצרה אותו מלהמשיך ולתקף אותו.

6. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו לנפגע חתך בלשון, חתכים בשפה העליונה, המטומה בחניכיים העליונות

ודימום פעיל בשפתיים. בשל פגיעות אלו נזקק הנפגע לתפירת שפתו העליונה, לאחר שהוצאו ממנה מספר שבבי עץ. כמו כן, למתלונן נגרמו נפיחות במצח, מספר נשיכות ברגליו, חבלות ושריטות בשתי ירכיו ודימום תת עורי משמעותי בשתי הירכיים. הנפגע סבל מכאבים עזים במשך ימים רבים, מקשיי שינה וכן מקשיים לאכול ולשבת.

תסקיר שירות המבחן בעניין הנאשם

7. על פי התסקיר מטעם שירות המבחן, הנאשם ילד 1992, כבן 28, רווק. טרם מעצרו גר בדירה שכורה בירושלים. הוא לא עבד והתקיים מקצבת נכות. הנאשם הוא הבן השני במשפחה המנהלת אורח חיים חרדי, שלה שישה ילדים בני 18 עד 32. הוריו התגרשו עת היה כבן 8, על רקע בעיות אלימות במשפחה. לאחר הגירושין הם נישאו שוב, אך לאחר לידת בנם הצעיר שוב התגרשו. לפי דברי הנאשם, תקופת הגירושין הייתה מורכבת עבורו, בעיקר בשל הקשר שלו עם אביו.

אביו של הנאשם כבן 60, מוכר כנכה צה"ל, מתקיים מקצבת נכות ומקבל סיוע בדיוור. לאב רקע נפשי מורכב (כמפורט בתסקיר), ורקע בהתנהגות אלימה שבעטיה נשא בעונשי מאסר. אמו של הנאשם עובדת בטיפול בקשישים וכסייעת ואף היא מוכרת לשירותי הרווחה על רקע קשיים כלכליים ואחרים. הנאשם תיאר שינויים שחלו במהלך השנים בקשריו עם הוריו, בין השאר על רקע אורח חייו שאינו דתי ובשל מעורבותו השולית. כיום הוא בקשר טוב אתם. חלק מאחיו מנהלים אורח חיים נורמטיבי, אך אחד מאחיו היה מעורב לאחרונה בפלילים וכיום הוא עצור.

8. עד גיל 14 למד הנאשם במסגרת חרדית ובתום עשר שנות לימוד, לאחר שנת לימודים בפנימייה דתית, נשר מהלימודים והפסיק לנהל אורח חיים דתי. לפי דבריו, התקופה שבה שינה את אורח חייו התאפיינה במריבות עם בני משפחתו, בחבירה לחברה שולית, בשימוש בחומרים ממכרים ובהסתבכות בפלילים. הוא התגייס לצבא כחייל מקא"ם (מרכז קידום אוכלוסיות מיוחדות) והוכר כחייל בודד. בשל נפקדות ממושכת מהשירות, נשא בעונש מאסר למשך שבועיים בכלא צבאי. הוא נפצע בתאונת דרכים לאחר כעשרה חודשי שירות כמכונאי רכב, שבעקבותיה שוחרר מהשירות. לפי דבריו, הוא נפצע בידו השמאלית והוכר כנכה צה"ל, שדרגת נכותו 56% לצמיתות. כן טען, כי בשל כך הוא מקבל גמלת נכות ממשרד הביטחון (יוער, כי עצם הנכות ודרגתה לא נתמכו נתמכה במסמך כלשהו). הנאשם תיאר את תקופת השירות הצבאי כחיובית ולדבריו, התאכזב מכך שלא סיים את השירות. לאחר שחרורו, עבד בעבודות מזדמנות אך התקשה להתמיד במקומות עבודה.

9. הנאשם סיפר כי מאז גיל 16 החל לצרוך אלכוהול, חשיש וגראס, כי לפני כשש שנים החל להשתמש גם בסמים מסוג מדבקות פאנטה, אך זה מספר שנים שאינו צורך אלכוהול. לדבריו, בעבר היו אירועים שבהם בשל כמות השתייה הגיע למצבים של אובדן שליטה ולהתנהלות אלימה ואימפולסיבית. עוד אמר, כי הסמים סייעו לו בטשטוש כאב ובבריחה מהתמודדות עם מצוקות ותחושות בדידות, אך כיום הוא מבין את נזקי הסמים, אשר גרמו לו לאובדן זיכרון ולקשיים ביציבות תעסוקתית וביחסים בין-אישיים, אך עד מעצרו הנוכחי מעולם לא שולב בטיפול גמילה.

בתחילת חודש מאי 2021 שולב הנאשם בקהילה הטיפולית 'צעדים' בקרית שלמה, אך נשר משם כעבור כחודש. העובד

הסוציאלי בקהילה דיווח כי הנאשם שיתף פעולה והשתתף בפעילות הקבוצתית והפרטנית, אך בעקבות דיווחים על כך שנראה נתון להשפעת סמים, נערכה לו בדיקה שממצאה אישרו זאת ולכן ביום 31.5.2021 הורחק מהקהילה ונעצר. הנאשם אמר כי למרות קשייו בקהילה, שהייתו שם הייתה עבורו התחלת דרך שיקומית מיטיבה. לטענתו, בשל קשייו נטל תחליף סם 'סבוקסון' באופן חד פעמי. עתה הוא חש אכזבה מחוסר הצלחתו לעמוד בפיתוי ותסכול בשל החמצת ההזדמנות שניתנה לו. הוא הביע רצון להשתלב בתהליך שיקום ולדבריו, מאז עזיבת הקהילה, נמנע משימוש בסמים.

10. לחובת הנאשם שתי הרשעות קודמות. אחת בעבירות סמים ואחת בעבירות אלימות שבעטין הושטו עליו מספר חודשי מאסר בפועל, מאסר בעבודות שירות, ענישה נלווית ואף צו מבחן. הנאשם הופנה אל שירות המבחן לראשונה בשנת 2011, אך אז לא הייתה המלצה שיקומית בעניינו והוא נדון למאסר בפועל. בין שנת 2016 לשנת 2019 הופנה שוב לעניין מעצר ולעניין עונש. בתחילה שיתף פעולה, מסר בדיקות סמים נקיות והשתתף בקבוצה לעצורי בית. התרשמות מנחת הקבוצה באותה עת הייתה כי הנאשם חווה בידות בשל היעדר גורמי תמיכה. צו המבחן שניתן קוצר לבקשת שירות המבחן, לאחר שהנאשם התקשה לשותף פעולה ונמנע מעריכת בדיקות לגילוי שרידי סם. הנאשם סיפר כי באותה תקופה חזר להשתמש בסמים ולטענתו, את עבירת האלימות עבר על רקע פגיעה בדימויו העצמי ואילו עבירת הסמים נעברה על רקע מצוקתו הכלכלית.

11. בעניין העבירות הנדונות ציין שירות המבחן, כי הנאשם ביטא הכרה חלקית במעשיו. בעניין החזקת הכלב המסוכן ללא רישיון, אמר, שנהג לקחת אותו עם זמם ורצועה, אך נמנע מהוצאת רישיון בשל התנגדותו לסירוס כלבים. התרשמות שירות המבחן בעניין זה היא, כי לנאשם עמדות מקלות בכל הנוגע לסיכונים הכרוכים בהחזקת כלב מסוכן וכי הוא מתקשה לבחון לעומק את ההשלכות האפשריות של התנהלותו בהקשר זה. בעניין עבירת האלימות, תאר הנאשם ויכוח עם הנפגע, אשר במהלכו איבד שליטה על מעשיו, שהתבטא באלימות הקשה שהפעיל בכך שהכה את הנפגע עם מקל ובכך שלא עצר את הכלב ממעשיו. עם זאת, הכחיש קשר בין הורדת הזמם לבין העבירה, הכחיש את שיסוי הכלב בנפגע וטען כי הכלב היה נתון להשגחת חברתו. על-פי התסקיר, עולה רושם כי הנאשם הביע אמפתיה ראשונית כלפי הנפגע, תחושות חרטה וצער, הכרה בחומרת מעשיו והבנה לנזק אפשרי אשר נגרם לנפגע בשל מעשיו.

12. התרשמות שירות המבחן היא כי החזקת הכלב ללא רישיון נבעה מדפוס התנהגות מתמשך של הנאשם, המתבטא בקושי בעמידה בגבולות החוק והקלת ראש בהשלכות שיש למעשיו. בעניין עבירת האלימות נאמר בתסקיר, כי לנאשם פגיעות גבוהה כתוצאה מדימוי עצמי נמוך ובמצב שבו חש איום לדימויו העצמי, הוא פועל בדרך אלימה ומתקשה בשליטה עצמית ובשקילת ההשלכות של מעשיו. אף נראה כי בתקופת האירוע הנדון, הוא השתמש בסמים שימוש התמכרותי אשר פגע ביכולתו להציב גבולות ולפעול בשיקול דעת.

13. שירות המבחן הצביעה על גורמי הסיכון הרבים הבאים להישנות עבירות מצד הנאשם: העובדה שגדל במשפחה מורכבת תוך היחשפות לאלימות מצד אביו והעובדה שהוריו התקשו בהצבת גבולות להתנהגותו; קשיים בהסתגלות למסגרות פורמליות, לרבות לימודים ותעסוקה; חבירה לחברה שולית מגיל צעיר; צריכת חומרים ממכרים מגיל צעיר; הסתבכות בפלילים ונשיאה עונשי מאסר; פציעתו ומצבו הפיזי הנטענים, כמו גם מצבו הרגשי, שאף מקשים עליו להשתלב בתעסוקה; הרושם שלפיו הוא מנהל את יחסיו הבין אישיים מתוך עמדת נחיתות וכי הוא אף מתקשה בהתמודדות אסרטיבית וגמישה; חסר בכלים להתמודדות במצבי קונפליקט; נטייה לצבירת תסכולים המביאה לתגובות

אימפולסיביות ולאלימות תוך קושי בוויסות דחפים ושליטה וכן דפוסי התנהגות המתבטאים בחזרה על עבירות אלימות.

גורמי הסיכוי לשיקום הנאשם: הכרתו באחריות למעשיו, הבעת חרטה על התנהגותו האלימה וגילוי הבנה ראשונית להתנהלותו האלימה ולדפוסי האלימות שברקע למעשיו; הבעת רצון לשינוי מעמיק באורחות חייו ובהשתלבות בתהליך טיפולי שיסייע לו לאמץ דפוסי התמודדות בונים בהמשך חייו.

לנוכח האמור, הערכת שירות המבחן היא כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם, היא בינונית וכי אם תשנה, היא מוערכת גבוהה.

14. לבסוף, שירות המבחן עמד על חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, על קשייו, על נשירתו מהתהליך הטיפולי ומנגד, על כך שהשתמש בסמים בעת שהייתו בקהילה בשל התמכרות רבת שנים וקשיי התנהלות. נאמר כי נבחנה אפשרות לשלבו בקהילה טיפולית אחרת, אך על פי מידע מהליך המעצר, הנאשם רואיין למספר מסגרות, אך לא נמצא מתאים בשל נכותו הפיזית וכי את אפשרות חזרתו אל קהילת 'צעדים' ניתן יהיה לבחון רק בחלוף שלושה חודשים ממועד עזיבתו. לפיכך, בשל חומרת העבירות והיעדר תהליך שיקומי מתאים בשלב הזה, נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית. לפיכך הומלץ להשית על הנאשם מאסר בפועל אשר במהלכו ישולב בטיפול במסגרת שב"ס וכן להשית עליו מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

תסקיר נפגע העבירה

15. נפגע העבירה בן 24, בן למשפחה מוסלמית נורמטיבית שלה שני ילדים. לאחרונה נישא לארוסתו והשניים גרים בבית הוריו. לאחר 11 שנות לימוד החל לעבוד כדי לסייע בפרנסת המשפחה. כשנה קודם לאירוע, לאחר שעבד במספר מקומות מסודרים, החל לעבוד בחברת 'אגד', אך בשל פגיעתו נאלץ להפסיק לעבוד במשך תקופה ממושכת ורק לאחרונה חזר לעבוד.

על-פי התרשמותה של עורכת התסקיר, לנפגע נגרם נזק קשה וחמור. הוא נותר מוגבל, הוא מתמודד עם כאבים כרוניים ועם טיפולים רפואיים שונים ומורכבים. בעיקר ניכר כי תחושת הביטחון והמוגנות שהיו לו נפגעה וכי הפך להיות דרוך וחרד באופן מתמיד שאינו מרפה ממנו, בעיקר מאחר שהוא רואה בנאשם אדם אלים ובלתי צפוי העלול לשוב ולפגוע בו. הוא אף חש פגיעה בערכו העצמי וכי הדבר משפיע על תפקודו, על יכולת השתכרותו, על מצבו הכלכלי ועל יחסיו עם אשתו.

16. על-פי התסקיר, הנפגע עושה מאמצים ניכרים לשוב ולתפקד באופן תקין חרף קשיים בריאותיים ונפשיים המלווים אותו מאז שהנאשם פגע בו. ניכר כי הוא מוצף בתחושות קשות בכל תחומי חייו וכי הוא מתקשה להתארגן ולגייס כוחות כדי לקדם את עצמו. עורכת התסקיר התרשמה כי בשל תחושת הנפגע כי הסובבים אותו מצפים ממנו להציג חוסן גברי, הוא מתקשה לשתף את בני משפחתו ואת אשתו במצוקותיו וכי הוא נדרש להוכיח יכולות התמודדות עם המצב.

17. הנפגע תאר בפני עורכת התסקיר את האירוע בפירוט רב, את תחושת חוסר השליטה שחש בעת תקיפתם של הנאשם ושל הכלב ואף הביע תחושה קשה בשל כך שלמעט אדם אחד שהזעיק משטרה ואמבולנס, אנשים שהיו במקום לא סייעו להרחקת הנאשם והכלב. עם זאת, הביע גם הבנה להתנהלותם, אשר ככל הנראה נבעה מחשש שאם יתערבו יותקפו אף הם. הנפגע אף תאר את הכאב הפיזי העצום שחווה ואת הדם הרב שנזל מפיו והוסיף, כי דברי הפרמדיקים שטיפלו בו בדבר מצבו, אף החמירו את חרדותיו. תחושות אלו אף נתמכות בדו"ח של 'מגן דוד אדום', המתאר את התקפי החרדה שחווה הנפגע במהלך פינויו באמבולנס וסמוך להגעתו אל בית החולים.

בתסקיר הובא פירוט המידע הרפואי על-פי מכתב השחרור של הנפגע מבית החולים מיום 7.5.2020 (יום לאחר האירוע) ועל-פי מסמכים נוספים מיום 2.6.2020 ומיום 27.12.2020, שאז נזקק לטיפולים נוספים בעקבות פציעתו. המוסד לביטוח לאומי הכיר באירוע כתאונת עבודה וכי מאז האירוע קבע רופא תעסוקתי כי הנפגע במצב של אי כושר מלא ולכן אינו יכול לחזור לעבוד כנהג אוטובוס. אישורים אלו ניתנו לנפגע מעת לעת, בכל פעם למשך שלושה חודשים ובפעם האחרונה עד יום 15.6.2021. על-פי המסמכים הרפואיים, הנפגע עדיין סובל מבעיות בריאות רבות ובהן כאבי ראש ולסת, בעיות יציבות וקושי בלעיסה ובשל כך הותקן לו בפה סד מיוחד למשך כשמונה חודשים.

18. על-פי המתואר בתסקיר, הפציעה גרמה לשינוי קיצוני בשגרת חייו של הנפגע, אשר כיום עסוק בבדיקות, בטיפולים ובמעקבים רפואיים. הוא מוגבל בפעילותו ומתמודד עם כאבים ותסמינים גופניים כרוניים, המשליכים אף על אפשרות התעסוקה שלו ועל הכנסתו הכספית. זמן קצר קודם לעריכת התסקיר, הוא חזר לעבוד כנהג, אך תיאר קשיים הנובעים מהצורך בישיבה ממושכת ומתחושת דריכות תמידית, שמא ייחשף לפגיעה חוזרת מצד נוסע. לפי דבריו, הוא נמנע מלעצור בתחנה שבה נמצא נוסע מלווה בכלב והוא אף שוקל להחליף את מקום עבודתו. הקצבה שהוא מקבל מהמוסד לביטוח לאומי אינה מאפשרת לו לכסות החובות שהצטברו בתקופה שבה לא עבד ואת הוצאות הטיפולים הרפואיים ולכן הוא נאלץ להשתמש בחסכוניותו. כל אלו אף מקשים על בניית התא המשפחתי ועל רווחת משפחתו.

הנפגע תיאר את הצלקות שנותרו בגופו כתוצאה מפגיעת הנאשם, המשפיעות על תחושותיו ומזכירות לו בכל פעם מחדש את החוויה הקשה שחווה. עורכת התסקיר התרשמה כי הפגיעות גורמות לו תחושות בושה, אכזבה עצמית, תסכול, חוסר מסוגלות ופגיעה בדימויו הגברי. האירוע אף פגע בקשריו החברתיים במקום העבודה, אשר החלו להתפתח זמן קצר קודם לאירוע, לאחר שהחל להשתתף בפעילויות חברתיות ואף חש תחושות שייכות 'לאגד', מעבר למקום עבודה.

19. עורכת התסקיר הוסיפה כי לנפגע תחושות חרדה, סיוטים וחששות מפני מעשה נקמה מצד הנאשם בשל ההליך המשפטי המתנהל נגדו. קודם לאירוע גידל הנפגע שני כלבים, אך בחר למסור אותם לאחרים, בשל פחד שפיתח מכלבים. כמו כן, בעקבות מעשיו הפתאומיים וחסרי הפרופורציה של הנאשם, כיום הנפגע חושש מכל עימות או קונפליקט אפשרי עם אחרים.

בסיכום הדברים נאמר בתסקיר, כי ניכר כי הנפגע החל בבניית חייו ועתידו האישי, המשפחתי והמקצועי וכי פגיעת הנאשם בו ערערה באחת את יסודות חייו. כמי שחש שהיה בשיא כושרו, האירוע פגע בשגרת עבודתו של הנפגע וביציבות הכלכלית שחש והפכה אותו לבעל מוגבלות פיזית, הסובל מכאבים כרוניים ונזקק לטיפולים רפואיים, לצד חובות כספיים

שנוצרו בשל התקופה שבה לא עבד. כל אלו, לצד חרדות ודריכות מפני תקיפה לא צפויה, מקשים עליו מאד. לנוכח כל המתואר בתסקיר, הומלץ לחייב את הנאשם לפצות את הנפגע בסכום משמעותי אשר ישמש הכרה משפטית וחברתית של הנאשם לאחריותו למעשיו כלפי הנפגע.

ראיות לעונש

20. הראיות מטעם המאשימה:

(1) **גיליון הרשעות קודמות של הנאשם** (ת/31): בשנת 2011 - נקבע (ללא הרשעה) שימוש ברכב ללא רשות ונטישתו; הרשעה משנת שנת 2012 בבית המשפט המחוזי בירושלים, בחבלה חמורה, חבלה חמורה כשהעברין מזוין, רכישה או החזקת חלקי נשק ורכישה או החזקת נשק. הושתו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 5,000 ₪; הרשעה משנת 2018 בבית משפט השלום בירושלים בעבירות סחר בסמים, תיווך בעסקת סמים ושתי עבירות ייבוא סמים. הושתו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס וצו מבחן.

(2) מוצגים מתיק המוצגים שהוגש קודם לשמיעת הראיות: **תמונות הפציעות של הנפגע** (ת/23); **מסמכים רפואיים בעניין הפגיעה בנפגע** (ת/22, ת/24 עד ת/30).

(3) **עדות קצרה של הנפגע:** הנפגע סיפר כי על רקע חרדותיו בעקבות האירוע, נאלץ לאחרונה לעזוב את מקום עבודתו ב'אגד'. כמו כן חזר ותיאר את קשייו הפיזיים, לרבות כאבים ברגלים וטיפול שיניים כתוצאה מפגיעתו, שאף הם הקשו על עבודתו.

21. הראיות מטעם ההגנה:

(1) **דף חשבון בנק מיום 23.6.2020** (נ/1): יתרה שלילית בחשבון לפני למעלה משנה.

(2) **אישור של המוסד לביטוח לאומי מיום 15.1.2019 - לפני שנתיים וחצי - בעניין אביו של הנאשם, מר יובל ראובנס:** בשנים 2014-2019 היה אביו של הנאשם זכאי לרמת קצבה בשיעור 50% בסך 1,405 ₪ בשל נכות יציבה בשיעור 90%.

(3) **עדות מר יובל ראובנס, אביו של הנאשם:** הביע בושה בשל מעשיו הנאשם, ביקש סליחה מהנפגע ומהוריו והוסיף כי המשפחה חשה בושה מהמעשים. המשפחה עברה משברים, התפרקה אך הצליחה להתאושש. כיום לאחיותיו של הנאשם יש תואר אקדמי, בן נוסף חולה במחלה נדירה שבעטיה הוא משותק. הוא עצמו נכה בשל קטיעת חלק מרגלו. לטענתו, למרבה הצער התנהלות הנאשם נובעת מהמשבר שעברה המשפחה, לנאשם נכות בידו מאז שנפגע

כשהיה בן 20. לבסוף ביקש שתינתן לנאשם הזדמנות להשתקם.

חשוב להדגיש, כי לא הובאו כל ראיות או מסמך בעניין נכותו הנטענת של הנאשם בידו. לא בעניין עצם הנכות ולא בעניין דרגתה.

טענות הצדדים בעניין העונש

טענות המאשימה

22. באת-כוח המאשימה עמדה על נסיבות האירוע ועל כך שעל-פי הראיות, עוד קודם להגעתו אל האוטובוס, הנאשם הסתובב עם הכלב המסוכן מבלי שהיה קשור ברצועה. כן עמדה על כך שהתקיפה החמורה של הנפגע הייתה בתגובה לכך שמתקוף תפקידו כנהג אוטובוס המשרת את הציבור, הוא אמר לנאשם ולחברתו שאינם יכולים לעלות לאוטובוס עם הכלב. במקום להיענות להנחיות הנהג, הנאשם התקרב אליו, למרות סרט ההפרדה שהותקן בשל מגבלות הקורונה, צעק עליו וקילל אותו. הנפגע שפחד מהכלב, ניסה להתגונן באמצעות מקל, אך הנאשם חטף את המקל מידי, הסיר את הזמם מפיו של הכלב כדי להכינו לתקיפה, תקף את הנפגע בעוצמה באמצעות המקל ושיסה בו את הכלב המסוכן, אשר תקף את הנפגע ונשך אותו בעודו שרוע על הקרקע.

באת-כוח המאשימה טענה כי הנסיבות המחמירות מתבטאות בכך שמדובר באירוע שהחל בבקשת הנפגע מהנאשם שלא יעלה עם הכלב המסוכן אל האוטובוס. הנאשם יכול היה לעצור את התנהלותו במספר שלבים, אך הוא לא עשה כן, אלא הסלים את התנהגותו ולא עצר בשום שלב. התקיפה האלימה של הנפגע אף לא הופסקה בשל החלטת הנאשם לחדול מכך, אלא רק בשל כך שאנה, חברתו של הנאשם, הצליחה למשוך את הכלב, כפי שניתן לראות בסרטון המתעד את האירוע.

באת-כוח המאשימה טענה כי בשנים האחרונות חלה הסלמה בתקיפת נהגי אוטובוס, המצדיקה החמרה בענישה, אולם יוער כבר עתה, כי לא הובאו ראיות או מידע בעניין זה. עוד הוסיפה, כי אף בשילוח הכלב אל הנפגע ושיסויו בנפגע, ישנה חומרה יתרה, הנובעת מכך שהנאשם הכיר היטב את כלבו והיה מודע לכוחו ולמסוכנות הנשקפת ממנו. תקיפה באמצעות כלב מסוכן אף חמורה מכל תקיפה אחרת, מאחר שמרגע שהכלב החל לתקוף, לא ניתן לדעת באיזו עוצמה תהיה התקיפה ומתי תסתיים. גם האימה האוחזת במותקף גבוהה בהרבה מתקיפה באמצעות כלי, לרבות סכין ומכאן החומרה היתירה, שאף גברה בשל כך שהנפגע היה שרוע על הקרקע, לאחר שנפל, ללא יכולת להתגונן או לדעת כיצד ומתי תסתיים תקיפתו. מכאן גם עוצמת הטראומה שחוזה הנפגע.

23. בעניין הנזק שנגרם לנפגע, הפנתה באת-כוח המאשימה אל החבלות שנגרמו לו, כפי שתוארו בכתב האישום ונתמכו בראיות הבאות: עדותו של הנפגע (עמ' 34 ועמ' 37 בפרוטוקול); המסמכים הרפואיים (ת/22, ת/24 עד ת/30); תמונות החבלות (ת/23); תסקיר נפגע העבירה המתאר את השלכותיו של האירוע על הנפגע ואת קשייו הפיזיים, הנפשיים והכלכליים כתוצאה מהאירוע.

עוד הוסיפה, כי פוטנציאל הנזק במצב שבו משלחים כלב מסוכן באדם אחר, עשוי להיות עצום. החמרת הנזק, שעלול היה להיות חמור בהרבה, נמנעה רק בשל כך שאנה משכה את הכלב.

24. בעניין חומרת העבירה טענה המאשימה כי אין להשלים עם התנהגות כה אלימה בתגובה לדברים של מה בכך, וכי יש למגר תופעה זו באמצעות ענישה מרתיעה.

בעניין מדיניות הענישה טענה המאשימה, כי חבלה בכוונה מחמירה עשויה להיגרם בדרכים מגוונות, בכלל זה, מתקיפה באמצעות סכין, נשק, רכב ואף באמצעות כלב מסוכן, כמו במקרה הנדון. הענישה בעבירה לפי סעיף 329(א) היא בדרך כלל למספר שנות מאסר ולרוב בטווח של 4-5 שנות מאסר. בהיעדר מקרים דומים נקבע לא אחת, כי יש לקבוע את העונש על-פי נסיבות המקרה וכי מדיניות הענישה הנהוגה היא רק אחד השיקולים. לעניין זה הפנתה אל פסקי הדין הבאים:

ע"פ 152/15 מסלמאני נ' מדינת ישראל (17.11.2015) (כבוד השופט נ' סולברג) (להלן - עניין מסלמאני) - שלושת המערערים הורשעו בחבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) ו-4)) ובתקיפה בנסיבות מחמירות (סעיף 379) ושניים הורשעו גם בהחזקת כלב מסוכן (לפי חוק הפיקוח על כלבים), לאחר ששיסו בנפגע כלב מסוכן מסוג פיטבול, אשר נשך את הנפגע בשוק רגלו וגרם לו נזקים חמורים. בבית המשפט המחוזי הושתו עונשי מאסר למשך 12 חודש, 14 חודש ו-18 חודש, מאסרים מותנה ופיצוי לנפגע בסך 10,000 ₪. ערעורם של הנאשמים נדחה ואילו ערעורה של המדינה התקבל בחלקו, תוך הדגשה כי בגזר הדין הייתה "סטייה ממשית ממדיניות הענישה הראויה". מאחר שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, מאחר שבעניין עונשו של אחד הנאשמים לא הוגש ערעור מטעם המדינה ולפיכך בשל עיקרון אחידות הענישה הוגבלה באפשרות החמרת הענישה, העונש הוחמר אך במעט, כך שעונשו של אחד הנאשמים הוחמר מ-14 ל-18 חודשי מאסר ושל נאשם נוסף הוחמר מ-18 ל-27 חודשי מאסר.

ת"פ (מחוזי באר-שבע) 8046/06 מדינת ישראל נ' שומסקי (27.5.2007) (כבוד השופט נ' הנדל) (להלן - עניין שומסקי) - שני הנאשמים הם אחים שהורשעו בעבירות אלימות קשות. הנאשם 2 היה מי ששחרר כלב מסוג פיטבול כדי שיתקוף ובעודו תוקף את הנפגע ונושך אותו, הצטרפו הנאשמים ותקפו אף הם את הנפגע, עד אשר הנאשם 1 הרחיק את הכלב מהנפגע. למרות גילו הצעיר של הנאשם 2 ונסיבות חייו הקשות, הושתו עליו 4 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בסך 25,000 ₪ לנפגע. על הנאשם 1 הושתו 16 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 10,000 ₪. ערעורו של הנאשם 1 על העונש נדחה (ע"פ 6008/07 יבגני שומסקי נ' מדינת ישראל (12.11.2007)).

המאשימה הפנתה אף לפסיקה נוספת, שאינה עוסקת בהרשעה בעבירות חבלה באמצעות תקיפת כלב: ת"פ (מחוזי ירושלים) 11953-10-13 מדינת ישראל נ' אבו חלף (31.3.2014) (כבוד השופט א' כהן) - הנאשם הורשע בחבלה בכוונה מחמירה ובתקיפה הגורמת וחבלה ממשית, בכך שהכה את הנפגעים באגרופים ובבעיטות. הנאשם נעדר הרשעות קודמות ולמרות גילו הצעיר, נקבע מתחם עונש בין 4 ל-8 שנים. עונש המאסר בפועל הועמד על 4 שנים; ת"פ (מחוזי ת"א) 55141-07-14 מדינת ישראל נ' בליי (21.6.2021) (כבוד השופט ג' קרא) - הנאשם הורשע בעבירת חבלה בכוונה מחמירה ובפציעה בנסיבות מחמירות, בכך ששפך על הנפגע מים רותחים המהולים בחומר מתסיס וגרם לו לכוויות קשות בכ-30% משטח גופו ואף דקר אותו. נקבע מתחם עונש בין 6 ל-10 שנות מאסר. על הנאשם הושתו 8

שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי לפגע בסך 25,000 ₪. דומה כי מקרה זה חמור בהרבה מנסיבות המקרה הנדון וכך גם פסק הדין הנוסף שאליו הפנתה המאשימה בעניין ע"פ 205/19 לברוב נ' מדינת ישראל (7.6.2020) (כבוד השופט י' אלרון), אשר במסגרתו נדונו נסיבות חמורות יותר באופן משמעותי, אשר בעטין נדחה ערעור על עונש מאסר בפועל למשך 8.5 שנים והפעלת מאסר מותנה, חלקו במצטבר.

25. המאשימה טענה כי יש לקבוע מתחם עונש בין 4 ל-7 שנות מאסר. בעניין עונשו של הנאשם בתוך המתחם טענה, כי יש להתחשב בשיקולים הבאים: הרשעותיו הקודמות, אחת מהן בעבירת אלימות מלפני מספר שנים; על-פי התסקיר, חרטת הנאשם והכרתו באחריות הן חלקיות ואף גילוי האמפתיה כלפי הנפגע ראשוני בלבד; הנאשם אינו משולב בהליך טיפולי ולטענת המאשימה, יש לדחות את בקשתו להשתלב עתה לתהליך גמילה. כבר ניתנה הזדמנות לכך אך הוא נכשל בה בשל התנהלותו ובכל מקרה יוכל להשתלב בטיפול גמילה במסגרת מאסרו; אין מקום לשקילת החיסכון בזמן השיפוטי, מאחר שהודאת הנאשם באה רק לאחר סיום עדותו של הנפגע, בעת שכל שנותר הוא שמיעת עדות הנאשם עצמו, כך שבפועל, הנאשם רק חסך מעצמו להעיד; נכות הנאשם ונסיבותיו האישיות.

המאשימה טענה כי בהתחשב בכל השיקולים האמורים, על עונש המאסר שיושת על הנאשם להיות במחצית העליונה של מתחם העונש וכן יש להשית עליו מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי לנפגע.

טענות ההגנה

26. בא-כוח הנאשם ביקש "חסד ורחמים" כלפי הנאשם וכן ביקש לאפשר לו הזדמנות נוספת לשוב לקהילה לתחלואה כפולה, שתאפשר את גמילתו מסמים. לטענתו, הנאשם מאוכזב מעצמו ואף משפחתו מאוכזבת ממנו. הוא הפנה אל תסקיר שירות המבחן הסוקר את נסיבות חייו של הנאשם וטען, כי העבירה נעברה על רקע התמכרות לסמים, על רקע מצבו הנפשי ולטענת בא-כוחו, אף על רקע נכותו ולכן ביקש כי שירות המבחן יבחן שוב את אפשרות שילובו בקהילה טיפולית.

27. בעניין הפסיקה שאליה הפנתה המאשימה טען בא-כוח הנאשם, כי בעניין שומסקי עונש המאסר בפועל היה נמוך יותר, מאחר שחלקו חפף עונש מאסר שנקבע בעניין אחר. נעיר כבר עתה, כי בעניין זה נתפס בא-כוח הנאשם נתפס לכלל טעות. שכן כאמור שם במפורש, העונש של 4 שנות מאסר הושת רק בשל העבירה שנדונה באותו עניין ואף נקבע כי הנאשם יישא עונש זה במצטבר לעונש המאסר שהושת עליו בהליך האחר (שם, פסקה 4). בעניין העונש שנקבע בעניין מסלמאני טען, כי נסיבותיו היו חמורות יותר, מאחר שדובר באירוע מתוכנן ובדומה לעניין שומסקי, דובר במספר נאשמים שעברו את העבירה בצוותא, היו שני נפגעים ונזקי הנפגע היו חמורים יותר. אף לעניין זה נעיר כי בשני פסקי הדין דובר בנפגע אחד ואף לא ברור כי נזקי הנפגע בהכרח היו חמורים יותר מנזקיו של הנפגע הנדון.

28. בא-כוח הנאשם טען כי יש להתחשב בחסכון בזמן השיפוטי בשל הודאת הנאשם וכי אף בעניין מסלמאני נאמר, כי יש להתחשב בהכרת נאשם באחריות למעשיו, גם אם הייתה בשלב מאוחר.

בעניין מדיניות הענישה הנוהגת טען בא-כוח הנאשם, כי אינה בדרגת חומרה כפי שטענה המאשימה. לעניין זה הפנה אל מספר פסקי דין (שלא הוגשו): ע"פ 10423/07 מדינת ישראל נ' סיטרין (11.6.2008) - המערער הורשע בעבירות התפרעות, איומים, שהייה בשטח סגור ושתי עבירות חבלה בכוונה מחמירה. בית המשפט העליון החמיר בעונשו מ-6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל-15 חודשי מאסר בפועל; ע"פ 2769/11 חאמד נ' מדינת ישראל (6.6.2011) - המערערים הורשעו בעבירת חבלה בכוונה מחמירה שנעברה בצוותא ונדונו ל-18 חודשי מאסר בפועל. ערעורם נדחה; ע"פ 6980/15 אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל (18.4.2016) - המערער הורשע בעבירת חבלה בכוונה מחמירה בכך שדקר את הנפגע בסכין, בתגרה ובהיזק לרכוש. ערעורו על העונש, 18 חודשי מאסר בפועל, נדחה.

29. בעניין מתחם העונש טען בא-כוח הנאשם, כי יש להעמידו על 1-3 שנות מאסר בפועל. בעניין עונשו של הנאשם בתוך המתחם טען, כי הרשעותיו הקודמות בתחום האלימות הן מלפני שנים רבות ומכל מקום, הנאשם מבקש הזדמנות נוספת להשתלב בתהליך גמילה מסמים. אם בקשתו לא תתקבל, כי אז טען כי על עונשו להיות נמוך משנתיים מאסר ולכל היותר 18 חודש. כן ביקש להתחשב בתקופת מעצרו ובתקופת מעצרו באיזוק אלקטרוני. בעניין מצבו הרפואי הנטען, הפנה אל התסקיר של שירות המבחן, מבלי שהובא כל מסמך התומך בעצם הנכות או בדרגתה.

דברי הנאשם

30. הנאשם אמר כי חשוב לו להתנצל בפני הנפגע ולבקש את סליחתו על האירוע הקשה שעבר, כי הוא מכיר באחריותו וכי מעשיו היו בגדר טעות חמורה, אשר לא הייתה אמורה להתרחש. עוד הוסיף, כי ניתנה לו הזדמנות לצאת לקהילה טיפולית, אך הוא הרס את ההזדמנות שניתנה לו. למרות זאת, הוא מבקש הזדמנות נוספת לפנים משורת הדין, כדי שיוכל להשתקם. הוא חייב את הטיפול כדי שיוכל להתמודד עם החיים בצורה נכונה. הנאשם אמר כי בקהילה הרגיש שהאנשים שם הם כמו משפחה שסייעה לו וכי לאחר שהורחק משם הרגיש שאיבד את משפחתו. עכשיו הוא גם מבין עד כמה הוא זקוק לגמילה והוסיף, כי הפעם ינסה להצליח בטיפול ולהתחיל בחיים חדשים. עתה, בגין 29, כשכבר אינו ילד, הוא מבין שבית סוהר הוא לא המקום שהוא רוצה לחיות בו, הוא למד דברים חדשים על עצמו והוא מעוניין לבנות בית, להתחתן ולהקים משפחה.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

מספר מתחמי הענישה

31. בכתב האישום מתואר אירוע אחד שבמהלכו נעברה עבירת חבלה בכוונה מחמירה ועבירת החזקת כלב מסוכן בניגוד לתקנות. העבירה שעניינה החזקת כלב מסוכן ללא רישיון נעברה במהלך האירוע ואף זמן רב קודם לכן. עם זאת, על-פי "מבחן הקשר ההדוק" בין האירועים ועל-פי המבחנים שנקבעו ליישומם של מבחן זה, ניתן לומר כי כל העבירות נעברו במהלך אירוע אחד אשר בעניינו יש לקבוע **מתחם עונש הולם אחד** (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל).

ישראל (29.10.2014), כבוד השופטת ד' ברק ארז, פסקה 5; כבוד השופט ע' פוגלמן, פסקה 2; ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.2015), כבוד השופט נ' סולברג, פסקה 22).

הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם

32. הערכים המוגנים שעליהם באה להגן העבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, הם שלמות גופו של אדם, שלמות נפשו, הגנה על בריאותו ועל כבודו. עבירה זו היא מהחמורות בספר החוקים, שהעונש המרבי הקבוע בצדה הוא עשרים שנות מאסר (סעיף 329(א) בחוק). בכך ביטא המחוקק את החומרה הרבה שנודעת לפגיעה בשלמות גופו של אדם ובבריאותו, אשר נעשתה מתוך כוונה מיוחדת להטיל נכות, מום או חבלה חמורה בנפגע. לא אחת עמד בית המשפט העליון על החומרה היתירה הנעוצה בעבירה זו ובמיוחד עת נעברה על רקע עניין פעוט של מה בכך. כך למשל, כדוגמה אחת מתוך רבות, נאמר בעניין ע"פ 8823/12 שבתאי נ' מדינת ישראל (1.7.2014) (כבוד השופט א' שהם, פסקה 39):

"לצערנו, אין מדובר במקרה חריג ונדיר במחוזותינו, כאשר אנו עדים, חדשות לבקרים, לזיכוכים ומחלוקות על עניינים של מה בכך, אשר מתדרדרים במהירות הבזק להחלפת מהלומות ולשימוש בנשק קר, ולעיתים גם בנשק חם. המדובר בתופעה קשה, שאין ניתן להשלים עימה, שכן היא פוגעת בנושאות בזכות לחיים ולשלמות הגוף, ועל בתי המשפט לתרום את תרומתם במאבק להדברת התופעה. איננו רשאים לעמוד מנגד ושלא לעשות מעשה בראותנו את מימדי התופעה... כפי שנאמר בע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל (9.5.2010):

'האלימות המתפשטת חושפת את החברה במערומיה מדי יום ביומו. האלימות אינה מפלה בין עיר לכפר, בין צפון לדרום, ובין זקן לצעיר. בצוק העתים אין מנוס מלנהוג במידת החומרה היתרה, יותר משהעבריינים צריכים לכך - הציבור צריך לכך. אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל'מען יראו וייראו'..."

33. בנסיבות שבהן עבירת חבלה בכוונה מחמירה נעברה באמצעות כלב מסוכן, אמר בית המשפט, כי מדובר **"בעבירות חמורות, פגיעת רעה, ברף העליון של הערכים המוגנים, ובחומרה יתרה. שיסוי כלב תוקפני באדם מעמידו בסכנת חיים, בסכנה לשלמות גופו, המעשה אף מעמיד אחרים שנמצאים בקרבת אותו אדם בסכנה, ומטיל אימה על העדים להתרחשות. המחוקק ייחס לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה חומרה יתרה, אשר באה לידי ביטוי בעונש הקבוע בצדה: 20 שנות מאסר"** (עניין מסלמאני, פסקה 18).

עוד הוסיף בית המשפט בעניין החומרה היתירה הנובעת מכך שהעבירה נעברה באמצעות כלב מסוכן, כי **"לא בכדי נתן המחוקק דעתו לתופעת אחזקת כלבים מסוכנים. כלבים אלה, אשר הפיטבול נמנה עמם, מתאפיינים בכוח רב ובתוקפנות קיצונית, לעתים בלתי צפויה (דברי ההסבר להצעת חוק הסדרת הפיקוח על כלבים, בעמ' 382). כפי שציין המחוקק, 'כלב מאולף תקיפה כמוהו ככלי נשק מסוכן' (שם, בעמ' 388). את הבריונות המוצאת**

את ביטוייה באיומים, לא כל שכן בתקיפה בעזרת כלבים מסוכנים, יש לעקור מן השורש" (שם, פסקה 21).

34. כפי שטענה באת-כוח המאשימה בצדק רב, בשונה מכלי תקיפה אחר (נשק חם או נשק קר), אשר מרגע התקיפה ניתן בדרך כלל לצפות את משך התקיפה ואת תוצאתה, השימוש בכלב הפועל באופן "עצמאי" לשם תקיפה, חמור בכך שאופן התקיפה, עוצמתה ומשך התקיפה אינם צפויים. בענייננו הנאשם לא הסתפק בשחרור הכלב המסוכן ובשיסויו בנפגע, אשר רגע קודם לכן מעד בירידתו מהאוטובוס והיה שרוע על הקרקע, אלא הוסיף והכה בו בראשו ובפניו באכזריות באמצעות מקל. הנאשם אף לא חדל ממעשיו החמורים ביוזמתו, אלא מי שהביאה להפסקתם הייתה חברתו אנה. כאמור בעניין שומסקי, "המשחרר כלב מסוג פיטבול בנסיבות ששחרר מודע היטב לכוח ההרסני שיצא לדרך. תקיפת האחר בדרך זו גורמת פחד, אימה ובעתה בדרגה גבוהה מזו של תקיפה על ידי סכין למשל. די לנסות להזדהות עם מצבו של קורבן השרוע על הקרקע כאשר כלב מסוג פיטבול תוקף אותו בכל גופו וקורע את בגדיו. ואם לא די בכך, הנאשמים הצטרפו לתקיפתו במצב האמור כאשר הם בועטים בראשו ובצלעותיו" (שם, פסקה 2). מדובר אפוא, במעשה אשר "אלימותו עולה כדי אכזריות" (שם, פסקה 2. ראו דברים דומים גם בפסקה 3).

35. בהתחשב ברמת הענישה הקבועה לצד העבירות (חבלה בכוונה מחמירה - עשרים שנות מאסר (סעיף 329(א) בחוק); החזקת כלב מסוכן ללא רישיון - שישה חודשי מאסר (סעיף 18(ב)(1) בחוק הפיקוח על כלבים); החזקת כלב מסוכן מבלי שסורס או עוקר - שנה מאסר (שם, סעיף 18(ג)(1) וסעיף 11(ג)(3)), בהתחשב בהחזקת ללא רצועה וללא זמם (כמתחייב מסעיף 11(א) ו-11(ג)(1) בחוק זה, הגם שבעניין זה לא הואשם ולא הורשע), ובעיקר לנוכח האכזריות הרבה שבאה לידי ביטוי בתקיפת כלב מסוכן לאחר שהנאשם שיסה אותו בנפגע, תוך כדי הכאת הנפגע באמצעות מקל בראשו וכל זאת בעוד הנפגע שרוע על הקרקע, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הייתה גבוהה.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת

36. מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות של הרשעה בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה (לפי סעיף 329(א) בחוק), מעלה טווח ענישה רחב מאד, המשתנה בין מקרה למקרה בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה. עם זאת, לא ניתן לקבל את עמדת בא-כוח הנאשם כי רף הענישה בשל עבירה זו אינו מחמיר כפי שטענה המאשימה. להפך. רק בעת האחרונה ניתנו בבית המשפט העליון מספר פסקי דין בעניין הענישה בעבירה זו, אשר במסגרתם התקבלו ערעורי המדינה, הודגש הצורך בהחמרה בענישה בשל עבירה זו ובהתאם לכך הענישה הוחמרה באופן משמעותי (ע"פ 9104/20 מדינת ישראל נ' טבצ'ניקוב (4.3.2021) (כבוד השופט י' אלרון) - חלף 30 חודשי מאסר בפועל, הפעלת 12 חודשי מאסר מותנה בחופף לעונש המאסר ומאסר מותנה, עונש המאסר בפועל הועמד על ארבע שנים (48 חודש), נקבע כי המאסר המותנה יופעל במצטבר והמשיב חויב בתשלום פיצוי לנפגע בסך 10,000 ₪; ע"פ 2579/20 מדינת ישראל נ' אוחנה (13.5.2021) (כבוד השופט ג' קרא) - חלף 6 שנות מאסר בפועל, הושתו 8 שנות מאסר, בנוסף למאסר מותנה, קנס בסך 3,000 ₪ ופיצוי לנפגע בסך 30,000 ₪; ע"פ 1268/21 מדינת ישראל נ' אבו סמרה (15.7.2021) (כבוד השופט י' עמית) - בבית המשפט המחוזי הושתו על שני המשיבים עונשי מאסר בפועל למשך 54 חודש, הפעלת מאסר מותנה כך שמחציתו תצטבר לעונש המאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 1,500 ₪. הערעור התקבל, אך בהתחשב באי מיצוי העונש בשלב הערעור, נקבע מאסר למשך 6 שנים, הפעלת המאסר המותנה במצטבר וכל אחד משני המשיבים חויב בפיצוי

לנפגע בסך 10,000 ₪). אף אם דובר בנסיבות שונות מנסיבות המקרה הנדון, דומה כי ניתן לומר כי רמת הענישה בשל העבירה הנדונה מחמירה וכי אף ישנה מגמת החמרה.

37. בענייננו דומה כי ניתן ללמוד מגזר הדין בעניין שומסקי, שאליו הפנתה המאשימה, אשר במסגרתו הושתו על הנאשם 2 ארבע שנות מאסר בפועל (במצטבר לעונש מאסר נוסף שבו נשא לאחר גזירת דינו בהליך אחר). בדומה ניתן ללמוד מעניין מסלמאני, תוך מתן משקל לקביעת בית המשפט באותו עניין, כי לנוכח חומרת הנסיבות ובשל הרשעותיהם הקודמות של הנאשמים, גזר דינו של בית המשפט המחוזי היה בגדר "סטיה ממשית ממדיניות הענישה הראויה". עם זאת, מאחר שערכאת הערעור אינה ממצה את הענישה ההחמרה הייתה חלקית בלבד, כמפורט לעיל. אלמלא כן, לא מן הנמנע כי כאמור בפסק הדין, הענישה הייתה מחמירה יותר.

מכל מקום, כפי שטענה באת-כוח המאשימה בצדק, "**מדיניות הענישה הינה אך אחד הפרמטרים בהם מסייע בית המשפט לעיצוב המתחם וכמתבקש גזירת העונש בגדרו**" (ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.6.2013); ע"פ 3819/20 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (18.10.2020))" (ע"פ 6390/20 מדינת ישראל נ' פלוני (10.02.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקה 9).

נסיבות העבירה

38. נסיבות העבירה אשר נשקלו (סעיף 40ט בחוק), הן אלו:

ראשית, שיסוי הכלב המסוכן נעשה לאחר תכנון, אשר התבטא בכך שעוד קודם להתחלת התקיפה הסיר הנאשם את הזמם מפיו של הכלב המסוכן ושחרר את הרצועה. לא רק שהייתה בכך משום הכנה ותכנון של התקיפה, אלא מדובר במעשה אסור בניגוד להוראת סעיף 11(א) ולסעיף 11(ג)(1) בחוק הפיקוח על כלבים, המחייב החזקת כלב מסוכן מחוץ לתחומי חצריו של בעליו או של המחזיק בכלב (כהגדרתם בסעיף 1 בחוק האמור), רק במצב שבו הכלב קשור ברצועה על-פי הוראות התקנות ובעוד פיו חסום בזמם.

שנית, הנזק שנגרם לנפגע בהיבט הפיזי הוא חמור מאד, כפי שעולה מהתמונות הקשות שכן נראית פציעת הנפגע בפניו וברגליו וכפי שעולה מהמסמכים הרפואיים. נוסף לנזקים הפיזיים כפי שתוארו בין השאר, גם בתסקיר נפגע העבירה, המצריכים טיפול ממושך, אף נזק הנפשי ונזקו הכלכלי-תעסוקתי חמורים מאד, כמפורט שם. פוטנציאל הנזק אף היה חמור בהרבה, מעבר לנזק החמור שנגרם בפועל. אף נשקלה העובדה שתקיפת הנפגע באמצעות הכלב לא הופסקה בשל כך שהנאשם חדל מתקיפת הנפגע או בשל כך שהרחיק את הכלב, אלא אך ורק בשל כך שחברתו של הנאשם התערבה והרחיקה את הכלב.

שלישית, הנאשם עבר את העבירה כלפי נהג אוטובוס, עובד המשרת את הציבור, רק בשל כך שהנאשם התבקש לכבד את החוק ולהימנע מלעלות לאוטובוס עם כלב בניגוד להוראות תקנה 462(א) בתקנות התעבורה.

רביעית, חזקה על הנאשם שהבין היטב את מעשיו, את הפסול שבמעשיו ואת משמעותם. אף חזקה על הנאשם כי הבין היטב את המשמעות של הסרת הזמם, שחרור הרצועה ושיסוי הכלב המסוכן בנפגע ולכן נערך לשיסוי הכלב ולתקיפת הכלב את הנפגע בכך שהסיר את הזמם שלו. ממילא יכול היה הנאשם להימנע ממעשה העבירה, אשר כלל לא נעברה מחמת התגרות של הנפגע, אלא בשל בקשתו מהנאשם לכבד את החוק.

חמישית, העבירה נעברה באלימות ובאכזריות רבה, אשר התבטאו בשיסוי הכלב בנפגע, בהכאת הנפגע באמצעות מקל תוך כדי התנפלות הכלב עליו ובעוד הכלב נושך את הנפגע השרוע על הקרקע, לאחר שמעד ממדרגות האוטובוס (בדומה לנסיבות שתוארו בעניין שומסקי, פסקה 2). כל זאת נעשה תוך ניצול כוחו של הנאשם, ניצול נפילת הנפגע אל הקרקע וניצול חששם של האנשים שהיו בסביבה לסייע לנפגע, לבל הכלב המסוכן יתקוף אף אותם (כפי שתיאר זאת הנפגע).

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

39. מתחם העונש ההולם נקבע אם כן, בהתאם לעיקרון ההלימה, שלפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבות שבהן נעברה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל על הנאשם, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו ממעשי העבירה, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנהוגה. זאת אף לצד שקילת העונש המרבי הקבוע לצד העבירה (ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון (14.2.2021), כבוד השופט א' שטיין, פסקה 8).

בהתאם לאמור נראה כי מתחם העונש לשיטת המאשימה (בין 4 ל-7 שנות מאסר), מחמיר מעט וכי יהיה זה נכון להעמיד את מתחם העונש **בין שלוש לשש שנות מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

נסיבותיו של הנאשם (שאינן קשורות במעשי העבירה)

40. נסיבותיו של הנאשם אשר נשקלו (סעיף 40א בחוק), הן אפוא, אלו:

ראשית, לחובת הנאשם הרשעות קודמות, לרבות בעבירת אלימות (משנת 2012) ואף בעבירות סמים (מחודש דצמבר 2018), כשנה וחצי קודם לעבירה הנדונה.

שנית, כפי שטען הנאשם, בהיותו בן 29 כבר אינו צעיר והוא מבקש להתחיל לבנות את חייו. בתסקיר שירות המבחן אף תוארו נסיבות חייו וקשייו בצעירותו. עם זאת, אף אם נסיבות אלו מצדיקות התחשבות מסוימת, יש קושי לומר כי הן חריגות או ייחודיות ומכל מקום, לנוכח האלימות האכזרית שנקט כלפי הנפגע, הן אינן מצדיקות התחשבות של ממש.

ניתן אפוא, להקיש מדברי כבוד השופט נ' הנדל בעניין שומסקי, אשר בנסיבות דומות קבע בעניין הנאשם 2 באותו עניין, כי "אלימותו עולה כדי אכזריות" וכי למרות נסיבותיו הקשות שהובאו בתסקיר בעניינו, "אין להפוך את המטען הפסיכולוגי של הנאשם 2 לנימוק להקלה בעונשו, כאשר הקורבן הינו עובר אורח אשר כל חטאו ולרוע מזלו הוא נמצא בסביבתו של נאשם 2" (שם, פסקה 2).

שלישית, הנאשם אמנם הודה במעשיו, הכיר באחריותו ואף הביע חרטה. עם זאת, אני שותפה לעמדת המאשימה שלפיה בנסיבות העניין לא היה בהודאה משום חסכון ממשי בזמן שיפוטי. לא רק שרוב האירוע היה מתועד בסרטונים שצולמו במצלמות אבטחה שהוצבו באוטובוס ובמקומות סמוכים, כך ששלב ההוכחות היה פשוט יחסית, אלא שהודאת הנאשם באה רק לאחר שמיעת כל עדותו של הנפגע, בעוד שבפועל נותרה רק עדות הנאשם. כך גם, כפי שטענה המאשימה בצדק, מהתסקיר של שירות המבחן עולה כי חרטת הנאשם, הכרתו באחריות למעשיו וגילויי האמפתיה שלו כלפי הנפגע הם חלקיים וראשוניים בלבד, וכי לא מן הנמנע כי נועדו בעיקר כדי להביא להקלה בעונשו או כדי להיענות לבקשתו לאפשר לו השתלבות בגמילה שלא במסגרת המאסר.

רביעית, ניתן משקל לכך שהנאשם היה במעצר בפיקוח אלקטרוני במשך כחודשיים וחצי (מיום 28.6.2020 עד יום 9.9.2020) ובמשך פחות מחודש (מיום 4.5.2021 עד יום 31.5.2021), שהה בגמילה בקהילת 'צעדים', שממנה הורחק.

חמישית, הטענה בדבר נכותו של הנאשם בידו אמורה הייתה להישקל כגורם המצדיק התחשבות והקלה, אולם הנאשם לא הציג כל מסמך או ראיה התומכים בנכותו כלשהי ובדרגתה. אף מהתסקיר מטעם שירות המבחן עולה כי גם לקצינת המבחן לא הציג הנאשם כל מסמך בעניין וכי היא לא יכולה הייתה להתרשם ממצב ידו במישרין, מאחר שהשיחה עמו נערכה באמצעות היוועדות חזותית. מכל מקום, אף בהנחה כי יש ממש בטענה בדבר מגבלה כלשהי, הרי שדומה כי מגבלה זו לא הגבילה את אפשרות הנאשם לתקוף את הנפגע גם באמצעות מקל ותוך שיסוי כלבו המסוכן.

גזירת עונשו של הנאשם

41. איזון כל השיקולים שעליהם עמדנו, לרבות עמדת המאשימה וטענותיו של בא-כוח הנאשם, מובילים לכך שיש להעמיד את עונש המאסר שיושג הנאשם בחלקו במחצית הנמוכה של מתחם העונש ההולם, אך לא ברף הנמוך. זאת לצד מאסר מותנה שישמש גורם מרתיע ממשי מפני חזרת הנאשם לעבור עבירות אלימות.

42. **שיקולי שיקום (סעיף 40 בחוק):** לא נמצא מקום לשקילת שיקולי שיקום ואף לא נמצאה הצדקה לאפשר לנאשם להשתלב עתה במסגרת תכנית גמילה חיצונית למאסר. נכון להיום הנאשם אינו משולב בתכנית שיקומית כלשהי ואף קשה לומר כי הראה שהוא באמת מעוניין בכך. על-פי תסקיר שירות המבחן, בעבר נמנע הנאשם מלשתף פעולה עם המסגרות הטיפוליות שבהן שולב מכוח צו מבחן ולפיכך התבקש קיצור משך תוקפו של הצו. אף במסגרת הליך המעצר הנוכחי ניתנה לנאשם הזדמנות להשתלב בקהילה טיפולית, אך הוא כשל בה. מכל מקום וכידוע, שירות בתי הסוהר מעמיד לרשות האסירים המתאימים לכך מסגרות טיפוליות ושיקומיות מוצלחות, כך שאם הנאשם באמת מעוניין

להיגמל מסמים ולשקם את חייו, יוכל לעשות כן בתקופת מאסרו.

43. **שיקולי הרתעת הרבים (סעיף 40ז):** בנסיבות העניין נמצא מקום למתן משקל גם לצורך בהרתעת הרבים. כפי שטענה המאשימה, האלימות כלפי נהגי התחבורה הציבורית היא תופעה חמורה, אשר למרבה הצער הולכת ומתגברת בתקופה האחרונה. על רקע הגידול במספר מקרי תקיפתם של נהגי אוטובוסים, אף הוגשו מספר הצעות חוק מטעם מספר חברי כנסת, שלפיהן הוצע להחיל את העבירה של תקיפת עובד ציבור (לפי סעיף 382א בחוק) גם במקרה של תקיפת נהג אוטובוס, באופן שיאפשר החמרה בענישתם תוקפי נהגי אוטובוס (ראו למשל, הצעת חוק העונשין (תיקון - תקיפת נהג אוטובוס ציבורי), התשפ"א-2021, שעברה בקריאה טרומית ביום 7.6.2021. כן ראו: "אלימות כלפי נהגים בתחבורה הציבורית - חומר רקע", מיום 13.7.2020, מטעם מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא זה). כאמור בדברי ההסבר של הצעת החוק הנזכרת, "**לאחרונה רבו מקרי תקיפה של נהגי אוטובוסים ציבוריים כחלק מתופעה כללית של אלימות כלפי נותני שירות ציבורי ועובדי ציבור בענפים שונים**". על רקע מקרים אלו עולה אפוא, "**הצורך במתן הגנה מיוחדת בחוק לנהגי אוטובוסים ציבוריים אשר ממלאים תפקיד חשוב ביותר במרקם החיים בישראל ובמשק הישראלי, ואופי תפקידם מחייב אותם בחיכוך מתמיד עם ציבור רחב**".

התגברות התופעה החמורה של תקיפת נהגי אוטובוסים, מחייבת אפוא, מתן משקל גם לצורך בהרתעת הרבים.

44. **קנס:** לנוכח העבירות שעבר הנאשם לפי חוק הפיקוח על כלבים ובמיוחד העובדה שהחזקת הכלב המסוכן ללא רישיון נמשכה שנים רבות, בעוד הנאשם מודע היטב לעבירה (כפי שדבריו לקצנית המבחן, אשר הובאו בתסקיר), נמצא כי יש מקום לחייבו בתשלום קנס.

45. **פיצוי לנפגע:** כפי שתואר בתסקיר נפגע העבירה וכפי שניתן היה להתרשם מדבריו, נזקו קשה ומשמעותי. אף מתמונות פגיעתו בפניו ונשיכותיו ברגליו, עולה תמונה קשה (ת/23). כל אלו מחייבים כי הנאשם ישלם לנפגע פיצוי משמעותי. גם אם סכום הפיצוי לא יססה את מלוא נזקיו של הנפגע, עליו להיות משמעותי, אך גם בהתחשב בכך שהפיצוי לנפגע העבירה הוא בדרך כלל סמלי וחינוכי, כי אינו ממצה את מלוא נזקו של הנפגע וכי בכל מקרה עומדת לו אפשרות לתבוע את נזקיו במסגרת הליך אזרחי (רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2007), כבוד הנשיאה ד' ביניש, פסקה 21).

גזר הדין - סיכום

46. לנוכח כל השיקולים שעליהם עמדנו, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך ארבעים ושניים (42) חודש, בניכוי תקופות המעצר, כלהלן: מיום 7.5.2020 עד יום 28.6.2020; מיום 9.9.2020 עד יום 4.5.2021; מיום 31.5.2021 עד היום (מועד מתן גזר הדין).

ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם כן יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה לפי סעיף 18(ג) בחוק הפיקוח על כלבים.

ד. קנס כספי בסך 2,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו.

ה. פיצוי לנפגע בסך 24,000 ₪. הנאשם רשאי לשלם את סכום הפיצויים בתשלומים חודשיים ובלבד שמלוא סכום הפיצוי ישולם לכל המאוחר תוך 24 חודש ממועד מתן גזר הדין ובהתאם לכך, מספר התשלומים לא יעלה על 24 תשלומים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, ט"ז באלול התשפ"א, 24 באוגוסט 2021, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים, כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**